

Analyse vsv en jongeren in
kwetsbare positie
Regio Zuid-Kennemerland en IJmond

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Achtergrond en doel.....	5
1.2	Aanpak.....	5
2	Doelstellingen en maatregelen 2017-2020	7
2.1	Doelstellingen	7
2.2	Maatregelen regionaal programma	7
3	Evaluatie aanpak en uitvoering	11
3.1	Evaluatie uitvoering maatregelen	11
3.2	Overkoepelend: evaluatie uitvoering	15
3.3	Aandachtsgroepen.....	16
4	Resultaten vsv en doorstroom	19
4.1	Nieuwe voortijdig schoolverlaters.....	19
	Ontwikkeling voortijdig schoolverlaten in het vo.....	19
	Ontwikkeling voortijdig schoolverlaten in het mbo	20
	Oorzaken vsv	20
4.2	Doorstroom jongeren in kwetsbare posities	21
4.3	Oud-vsv terug naar school of aan het werk.....	22
	Data RMC.....	22
	Data OCW	23
	Verschillen en overeenkomsten	23
5	Conclusies en aanbevelingen	25
5.1	Inhoudelijke wensen en aanbevelingen	25
5.2	Regionale samenwerking.....	26
5.3	Nieuwe indicatoren	27
5.4	Monitoring.....	27
Bijlage 1	Overzicht maatregelen	31
Bijlage 2	Vmbo bovenbouw uitval afgelopen drie jaar	39

1 Inleiding

1.1 Achtergrond en doel

Het ministerie van OCW vraagt gemeenten, vo- en mbo-scholen in de RMC-regio een gezamenlijk regionaal programma op te stellen en uit te voeren ter voorkoming en bestrijding van voortijdig schoolverlaten van jongeren tussen 12 en 23 jaar.

Tussen april en 30 september 2020 kan opnieuw een subsidieaanvraag voor de periode 2021 tot en met 2024 worden ingediend¹. Het ministerie van OCW heeft RMC-regio's gevraagd om kwantitatieve doelstellingen in die aanvraag op te nemen voor het terugbrengen van het aantal vsv'ers en het verhogen van de percentages vsv'ers dat één jaar na uitval weer terug op school is of werkt. Om de kwantitatieve doelstellingen te onderbouwen is het van belang om ook terug te kijken op de reeds ingezette maatregelen. De terugblik geeft inzicht in de sterke en zwakte punten in de aanpak van de afgelopen periode, in bereikte resultaten en in de impact van maatregelen.

De regio Zuid-Kennemerland en IJmond heeft Oberon gevraagd om een ondersteunend onderzoek bij het opstellen van de analyse en de nieuwe aanpak. Deze analyse geeft de RMC-regio input voor het opstellen van het regionaal plan en draagt bij aan een monitor waarmee in de komende jaren ontwikkelingen en voortgang in beeld kunnen worden gebracht.

1.2 Aanpak

We zijn gestart met het verzamelen, ordenen en analyseren van beschikbare gegevens en documenten zoals plannen, evaluaties en notities. We keken daarbij naar de realisatie van de maatregelen: is gedaan wat het plan was? Daarnaast kijken we naar de impact die een maatregel heeft (gehad) op basis van bestaande verslagen, evaluaties en data. Binnen de context van het voorgestelde onderzoek was geen ruimte voor aparte eigen evaluaties van de verschillende maatregelen.

Daarnaast voerden we interviews met sleutelpersonen op regionaal niveau uit. In de interviews keken we enerzijds terug naar de uitvoering van de maatregelen en de samenwerking, anderzijds ging het gesprek over wensen voor de toekomst, zowel qua doelstellingen, maatregelen als monitoring.

Deze rapportage levert input aan de regie- en stuurgroep bij het opstellen van doelen en maatregelen voor het nieuwe regionale plan.

Als bekend is welke maatregelen hierin worden gekozen, kan dit rapport worden aangevuld met een voorstel hoe de regio in de periode 2021-2024 de uitvoering, resultaten en impact van de gekozen maatregelen kan monitoren. In de afgelopen jaren is, zowel landelijk als regionaal, veel geïnvesteerd om de resultaten van de vsv-aanpak zichtbaar te kunnen maken in cijfers. Om meer specifiek inzicht te krijgen in voortgang en resultaten van regionale maatregelen wil de RMC-regio Zuid-Kennemerland en IJmond ook de eigen monitoring herzien en dit parallel aan het nieuwe programma ontwikkelen.

¹ De definitieve regeling moest begin april 2020 nog gepubliceerd worden.

2 Doelstellingen en maatregelen 2017-2020

2.1 Doelstellingen

Onderwijsinstellingen en gemeenten werken in de regio Zuid-Kennemerland en IJmond samen aan een regionaal programma 2017-2020 voor de aanpak van voortijdig schoolverlaten en voor jongeren in een kwetsbare positie. Het gaat hierbij om een gezamenlijke aanpak van de gemeenten in de regio en het onderwijsveld, aanvullend op de eigen inzet van gemeenten enerzijds (RMC-taak en bekostiging) en onderwijsinstellingen anderzijds (reguliere bekostiging en middelen passend onderwijs).

Het ministerie van OCW heeft via de Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2017 subsidie beschikbaar gesteld voor regio's, waarbij een deel van de subsidie wordt verstrekt aan de contactgemeente en een deel aan de contactschool. Het gaat om een totaal regio-VSV budget van € 1,1 mln. euro op jaarbasis.

De regio Zuid-Kennemerland en IJmond heeft daartoe een analyse VSV en regionaal programma opgesteld en een ondertekende subsidieaanvraag met maatregelen opgesteld. Alle schoolbesturen in het vo en mbo en de contactgemeente Haarlem namens de RMC-regio, hebben in 2017 een samenwerkingsovereenkomst afgesloten waarin de gezamenlijke ambities zijn vastgelegd:

- Het hoofddoel is dat jongeren gekwalificeerd uitstromen uit het onderwijs of – indien dit niet haalbaar is - een plek vinden op de arbeidsmarkt of een dagbesteding volgen;
- Voor het bieden van een sluitend regionaal vangnet is het versterken van de VSV - samenwerking gericht op de onderwijsketen met partners uit het arbeidsdomein en zorgdomein noodzakelijk;
- Het is voor partners een gedeeld belang om de problemen en knelpunten voor een goede overgang van (kwetsbare) jongeren naar de arbeidsmarkt gezamenlijk en eenduidig op te lossen om te voorkomen dat jongeren tussen wal en schip vallen;
- De partners willen de samenwerking in het proces van arbeidsparticipatie voor jongeren (in een kwetsbare positie) uit het vso, Pro en mbo 1 en 2 intensiveren;
- Het draagvlak voor de VSV aanpak op regionaal niveau bij gemeenten en onderwijsinstellingen wordt onderstreept: de partners zullen zich inzetten vanuit hun specifieke verantwoordelijkheden en deskundigheden en zich optimaal inspannen middelen en mogelijkheden voor het gezamenlijke doel aan te wenden;
- De partners willen hun inspanningen om ook de oud-vsv-ers (weer) op school of aan het werk te krijgen intensiveren;

Met deze inzet willen de regionale partijen bijdragen aan de landelijke doelstelling om in 2021 te komen tot een landelijk aantal van maximaal 20.000 nieuwe VSV-ers per jaar. Dit zou voor de regio neerkomen op ongeveer 500 nieuwe vsv-ers. Dat aantal staat niet in de overeenkomst of het programma opgenomen. Wellicht omdat het ministerie in de periode 2017-2020 gerichte streefnormen had geformuleerd per specifieke doelgroep.

2.2 Maatregelen regionaal programma

De maatregelen zijn voor de regio aanpak opgedeeld in 4 afzonderlijke categorieën, waarmee de verschillende doelen en doelgroepen worden bediend:

- I. Plusvoorzieningen: waarmee extra begeleiding door het ROC en de samenwerkingsverbanden/vo-scholen en gemeenten wordt bekostigd om het aantal nieuwe vsv-ers terug te brengen en om de jongeren in een kwetsbare positie beter bij hun overstap te begeleiden.
- II. Arbeidsmarkttoeleiding: bekostiging van extra begeleiding van jongeren zonder startkwalificatie en jongeren uit het pro, vso, of entree naar de arbeidsmarkt.
- III. Keuzeondersteuning en oud vsv: heroriëntatie-trajecten voor studenten en vsv-ers met beroepskeuzevragen, met als doel het aantal nieuwe vsv-ers terug te brengen en jongeren die wel uitvallen weer naar geschikt onderwijs te begeleiden. Daarnaast inzet om alle oud-vsv-ers in beeld te krijgen, te benaderen en eventueel te ondersteunen.
- IV. Verzuimaanpak: middelen waarmee de reguliere verzuimaanpak van gemeente en mbo wordt geïntensiveerd, specifiek voor jongeren van 18 jaar of ouder.

Per categorie zijn 2 tot 4 specifieke maatregelen opgesteld, elke met een verantwoordelijke partij. Deze worden in het volgende hoofdstuk verder besproken.

Continuïteit in aanpak

De regionale vsv-maatregelen 2017-2020 zijn grotendeels een continuering van het eerdere beleid, met daarbinnen een aantal accentverschuivingen of doorontwikkelingen. Zo zijn de coaches en begeleiders die vanuit maatregel 1 – de plusvoorzieningen – worden betaald, breder ingezet dan voor 2017 (in mbo ook op niveau 3 en 4). Daarnaast waren er meer maatregelen gericht op de groep kwetsbare jongeren: jongeren die het pro, vso of entreeopleiding verlaten en daarna gaan werken of verder leren. Deze groep viel voor 2017 buiten de vsv-aanpak. Er is bijvoorbeeld gezocht naar meer stageplekken voor deze groep en ook de samenwerking met het Werkplein/WSP is gezocht. In de verzuimaanpak was naast de preventieve spreekuren nu ook sprake van structurele begeleiding voor verzuimaanpak van 18+ jongeren door vsv-coaches.

De continuïteit blijkt uit ook het feit dat veel doelstellingen zijn gericht op het “intensiveren” of “versterken van de samenwerking”.

Ook de bestaande overlegstructuur is gecontinueerd. Het bestuurlijk overleg in de vsv-stuurgroep bestaat uit de RMC contactgemeente Haarlem, de contactschool NOVA College, alle schoolbesturen VO en de twee samenwerkingsverbanden VO. Deze stuurgroep kwam afgelopen jaren gemiddeld twee keer per jaar bij elkaar. Daaronder ressorteert een vsv-projectgroep, bestaande uit de directeurs van de samenwerkingsverbanden VO in de RMC regio, de RMC coördinator van de contactgemeente en de directeur entree van het NOVA.

Samenhang met andere inzet

Het regionale programma geeft – anders dan de naam doet vermoeden - slechts een deel van de vsv-aanpak in de regio weer. Voor alle partijen zijn de middelen uit het regionaal programma aanvullend op eigen inzet. Zo zijn de vsv programmamiddelen een extra bekostigingsbron voor de trajectvoorzieningen die de samenwerkingsverbanden zelf al in stand houden vanuit hun kerntaak. En kunnen bestaande RMC-medewerkers extra verzuimspreekuren op het mbo houden met deze middelen. Ook het MBO heeft een uit meerdere financieringsbronnen samengesteld maatregelenpakket om schoolverzuim en uitval tegen te gaan.

In de analyse en aanvraag was het geen vereiste om ook informatie op te nemen over die reguliere mbo- en vo-inzet om thuiszitten en vsv te voorkomen. Ook de reguliere RMC-inzet van het Leerplein (leerplicht en RMC) wordt niet beschreven.

In het programma wordt wel verwezen naar het regionale beleid leerplicht, RMC en bestrijding Voortijdig Schoolverlaten en de regionale beleidsuitgangspunten voor jongeren zonder startkwalificatie. In de samenwerkingsovereenkomst staat ook dat het programma maatregelen van onderwijsinstellingen omvat die zijn gericht op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten door enerzijds structurele borging van het voorkomen van voortijdig schoolverlaten *in het onderwijsproces* van de onderwijsinstellingen en anderzijds het bevorderen van de *samenwerking* tussen de onderwijsinstellingen onderling en gemeenten in de RMC-regio.

In de analyse en de subsidieaanvraag wordt ook ingegaan op de verbinding met andere (publieke) domeinen. Er wordt daarbij vooral aangegeven dat de verbindingen met aangrenzende beleidsterreinen door de RMC-regio zal worden geïntensiveerd. Het gaat dan bijvoorbeeld om:

- Samenhang met plan Arbeidsmarktregio Zuid- en Midden-Kennemerland: Inzet instrumenten van Participatiewet, (maatwerktrajecten, proefplaatsingen, jobcoaches, stageplekken, beschut werken).
- De inzet van ESF middelen voor het vso/pro doelgroep.
- Link met arbeidsmatige dagbesteding: WMO/AWBZ.
- Samenhang met aanpak Jeugdwet (CJG coaches, sociale(wijk)teams, Jongerenwerk).
- Samenhang met aanpak Veiligheid(shuis).

3 Evaluatie aanpak en uitvoering

Om de nieuwe aanpak en doelstellingen te onderbouwen is het van belang terug te kijken op de reeds ingezette maatregelen. In dit hoofdstuk kijken we aan de hand van een analyse van beschikbare documenten en interviews met sleutelpersonen op regionaal niveau naar wat er bekend is over de uitvoering en resultaten van de maatregelen binnen de RMC-regio 25 in de afgelopen periode.

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen met daarin per maatregel een overzicht van de doelen, de uitvoering, het bereik en de resultaten op basis van beschikbare documenten. Hieronder bespreken we per maatregel kort die feitelijke informatie in samenhang met de voor het komende programma relevante opmerkingen uit de interviews.

Naast de opmerkingen per maatregel zijn er een aantal algemene conclusies die uit de gesprekken en deskresearch naar voren komen. Die bespreken we in de tweede paragraaf. Tot slot gaan we in op de groepen die volgens betrokkenen meer – gezamenlijke - aandacht behoeven komende periode.

3.1 Evaluatie uitvoering maatregelen

1. Plusvoorzieningen

Onder de plusvoorzieningen vallen vier maatregelen, een voor het mbo, twee voor de samenwerkingsverbanden vo en een voor de gemeenten.

1a Mbo Trajectcoaches

Trajectcoaches van het Nova College bieden extra intensieve begeleiding aan studenten met gestapelde problematiek en aan studenten met studievoortgangsbelemmering (vooral in niveau 3 en 4) die anders zouden uitvallen.. Monitoring vindt plaats door middel van het studentenvolgsysteem, waaruit Nova concludeert dat de doelgroep een complexe is, maar met de nodige inspanning veelal toch een perspectief geboden kan worden. Op niveau 2, 3 en 4 zijn 180 studenten begeleid. Van de 88 afgeronde trajecten waren er 77 succesvol – de student haalt een startkwalificatie of blijft in (vervolg)opleiding – en zijn 11 studenten uitgevallen. Alle entreestudenten zijn begeleid, daarvan is 14% ongediplomeerd uitgestroomd (niet succesvol) en 39% doorgestroomd naar hoger niveau (zeer succesvol).

De trajectcoaches in het mbo werken nu met name een-op-een. Het Nova College wil dat de trajectcoaches meer in groepen gaan werken en ondersteuning in de klas gaan bieden en daarbij inzetten op de ondersteuning van mentoren. Doel daarbij is om een beweging te maken van passend onderwijs naar passend onderwijzen.

1b Trajectgroepen VO Zuid-Kennemerland

Trajectgroepen zijn een opvangmogelijkheid op de eigen reguliere vo-school door een begeleider. Op elke school is een voorziening. Onderdelen van het werk van de trajectgroepbegeleider zijn: begeleiding van de leerlingen, coaching van de docent, partnerschap met ouders, docenten handelingsadviezen geven voor deze leerlingen. Doel is het functioneren van leerlingen in de reguliere lessen te verbeteren. Vooral leerlingen uit de bovenbouw vmbo en havo maken gebruik van de trajectgroepen. In totaal worden jaarlijks ruim 700 leerlingen ondersteund. Van het vsv-subsidiebedrag worden ongeveer 60 leerlingen op jaarbasis ondersteund.

Van de leerlingen die in een trajectvoorziening begeleid worden heeft in het schooljaar 2017-2018 99,3% ofwel een startkwalificatie behaald, is op de huidige school gebleven, of is doorgestroomd naar een andere school/opleiding. In 2019 was dat 96,6%.

Volgens het samenwerkingsverband kunnen scholen door de trajectvoorziening *ieder jaar meerdere* leerlingen “binnen boord houden”. Sterktes van de maatregel zijn bestuurlijk draagvlak, een sterk netwerk van trajectbegeleiders in de regio, goede intervisie, jaarlijkse evaluatie en het aanspreken van individuele scholen.

1c Satellietvoorziening en trajectgroepen VO Midden-Kennemerland

In Midden Kennemerland biedt de trajectvoorzieningen ondersteuning aan 14 tot 17-jarige leerlingen van vmbo tot en met havo, die door overbelasting en vanuit een specifieke problematiek op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling, dreigen uit te vallen uit het reguliere onderwijs.

De begeleiders bieden actieve ondersteuning van kernteams en voeren een traject op maat uit voor de leerling, eventueel in de vorm van crisisinterventie. De begeleiding en opvang van de risicoleerlingen uit de doelgroepen vindt plaats in het reguliere onderwijs. Daarnaast werken de begeleiders aan het verbeteren van de samenwerking met het CJG en ketenpartners.

In 2017-2018 zijn 47 leerlingen begeleid. Bij 95% is het gelukt om passende hulpverlening te activeren en onderwijs te continueren, 12% is succesvol teruggeleid richting school van herkomst, 87% is doorgeleid naar een ander vorm van onderwijs, 4% is doorgeleid naar een arbeidsovereenkomst of dagbesteding. In 2018-2019 zijn van de 29 begeleide leerlingen 93% teruggeleid richting een vorm van onderwijs. Daarvan is 13% teruggeleid naar de school van herkomst en 45% naar een andere vorm van onderwijs².

1d. Doorstroom PRO en VSO naar mbo of arbeidsmarkt

Het Leerplein ondersteunt jongeren met risico's in de overstap van pro en vso naar mbo of arbeidsmarkt (aanpak voor jongeren in kwetsbare posities). De aanpak is de afgelopen vier jaar ontwikkeld en bestaat nu uit het organiseren van uitstroomtafels voor oplossingen voor jongeren in kwetsbare posities door het Leerplein en een maatwerkbudget. Doel is te komen tot het creëren van maatwerktrajecten en gezamenlijk te komen tot creatieve oplossingen voor genoemde jongeren.

Daarbij bedient het Leerplein ook jongeren die niet via de uitstroomtafels door de scholen zijn gemeld, maar via andere routes in de caseload komen van het Leerplein.

In 2018 zijn 21 jongeren besproken op de uitstroomtafels, in 2019 waren dat 10 jongeren. Daarbij zijn voor een deel van de jongeren oplossingen gevonden in de uitvoering en er is een beter inzicht en betere afstemming bewerkstelligd tussen partners in ‘toepasbare mogelijkheden van het aanbod’.

Er zijn voor vier specifieke doelgroepen hiaten in de overstap, waarbij gezamenlijk afspraken nuttig zijn (zie ook paragraaf 3.3). Uit de evaluatie van uitstroomtafels komt volgens de gemeente naar voren dat een sterkere focus op overstapmomenten in het regionaal programma nodig is.

Betrokkenen zien dat de afgelopen vier jaar het preventief contact tussen pro en vso scholen en gemeenten over risicovolle uitstromers is verbeterd. Er is regelmatig contact tussen de scholen en RMC-medewerkers en men kijkt samen preventief wat nodig is voor succesvolle transitie van school naar werk, dagbesteding of vervolgonderwijs.

De kwaliteit van het ondersteuningsaanbod dat vervolgens beschikbaar is – jobcoaching door een gecontracteerde partij – wordt wisselend beoordeeld. De praktijkschool en de gemeente noteren dat die

² Het is onduidelijk waarom die twee niet optellen tot 93%

in Zuid Kennemerland wel goed is, maar in IJmond niet geschikt voor de doelgroep pro-uitstromers. Ook ligt bij sommigen de vraag op tafel welke partij de begeleiding van pro en vso naar werk het beste zou kunnen doen.

2. Arbeidsmarkttoeleiding

Het Leerplein heeft een **leerwerkmakelaar** die begeleiding biedt aan (oud)vsv-ers en jongeren in kwetsbare positie naar een stageplek of BBL-plek. In gevallen waarin de student een nieuwe opleidingskeuze heeft gemaakt, wordt op school het traject naar de arbeidsmarkt aanvullend ondersteund.

In schooljaar 18-19 heeft de jobcoach van het Leerplein 111 jongeren gesproken. De gemiddelde tijdsinvestering per jongere bedroeg zo'n 8,5 uur. Van deze groep zijn 61 jongeren succesvol herplaatst naar BOL/BBL-opleiding, snuffel- of taalstages en 14 naar werk (jaarverslag Leerplein 2018-2019).

Het is de ervaring van de gemeente dat door deze vorm van begeleiding een groter deel van de jongeren een (leer) werkplek vindt.

Doel was ook de samenwerking van Leerplein met werkgevers, UWV Werkgeversservicepunt/L&W, Werkplein en Stichting Bedrijf en Samenleving te intensiveren. De ervaring van betrokkenen is dat de samenwerking tussen Leerplein en Werkplein goed loopt, zowel beleidsmatig als op uitvoerend niveau.

De **jobcoach bij ROC Nova College** biedt begeleiding bij het vinden van (nieuwe) stages bij (dreigende) bpv-gerelateerde uitval en helpt mbo-studenten die extra ondersteuning nodig hebben bij het vinden van bbl-leerwerkplekken. Ook begeleidt de jobcoach gediplomeerden niveau 1 naar werk, indien zij niet doorstromen naar een nieuwe opleiding.

In schooljaar 2018-2019 zijn 11 studenten intensief door de jobcoach begeleid bij de werkgever (bbl), daarvan is 1 student gediplomeerd. Zes studenten zijn door de jobcoach intensief begeleid. Vijftien studenten hebben van jobcoach hulp gekregen bij de voorbereiding van een sollicitatie en 37 studenten zijn door jobcoach geholpen door werving van vacatures en matching werkgever en student. Acht studenten werden aangemeld maar hebben toch zelf een werkgever gevonden. Ook zijn 11 entree-studenten bemiddeld naar werk.

Betrokkenen zijn tevreden over de bijdrage die de leerwerkmakelaar en jobcoach leveren. De begeleiding is vooral gericht op het vinden van een opleidings- of stageplek, de begeleiding naar werk lukt nog minder. Met re-integratiepartners wordt samengewerkt voor de toeleiding naar werk van deze jongeren. De uitvoering daarvan is binnen de regio volgens meerdere betrokkenen nog verschillend, zowel in kwaliteit als capaciteit. Het is een aandachtspunt om dat meer gelijk te krijgen.

3. Keuzeondersteuning

Keuzeondersteuning is een begeleidingstraject door het NOVA College voor eigen studenten tot 22 jaar met opleidings- of beroepskeuze problemen en voor vo-leerlingen die na het centraal eindexamen geen schoolbinding meer hebben en niet tot opleidingskeuze zijn gekomen.

Het is een programma van 2 weken in groepjes van 8. Een gedegen en intensieve begeleiding moet zorgen voor een gefundeerde beroepskeuze die uiteindelijk moet resulteren in het behalen van de startkwalificatie. Daartoe wordt een breed scala aan activiteiten ingezet, zoals sollicitatietraining, beroepskeuzetest, empowerment en oriënterende stages.

Het doel is om studenten terug te leiden naar onderwijs en/of werk binnen het Nova College of elders.

Gemiddeld maken 150 jongeren gebruik van de keuzeondersteuning, waarvan gemiddeld rond de 70% tot 75% wordt teruggeleid naar onderwijs in het volgende schooljaar. Het bereik in schooljaar 2018-2019 was 103 deelnemers aan het groepstraject en 43 deelnemers voor het individueel traject. 80% van de deelnemers startte een nieuwe opleiding in het mbo. Na het groepstraject is 42% terecht gekomen op het Nova college en 39% op een andere onderwijsinstelling. Na het individuele traject was dat 32% respectievelijk 46%.

Uit de verslagen en gesprekken blijkt dat er veel vraag is naar de heroriëntatietrajecten, zowel van studie-switchers als van studenten die al zijn uitgeschreven. Die grote vraag is tegelijk een belangrijk signaal dat de reguliere loopbaan oriëntatie en studiekeuzebegeleiding in vo en mbo aandacht behoeft. Ook de vroege selectie en studiekeuzemomenten in het Nederlands onderwijs spelen hier een rol.

Het Leerplein heeft afgelopen twee jaar mede met inzet van programmamiddelen de situatie van (cohorten van) **oud vsv-ers in kaart gebracht**, een deel benaderd en waar mogelijk begeleid naar een herorientatietraject of (vervolg)opleiding. De maatregel moet een actueel beeld opleveren van jongeren die voorgaande schooljaren met een opleiding zijn gestopt zonder dat ze een startkwalificatie hebben behaald.

In 2019 zijn 219 oud vsv-ers en 326 uitstromers uit pro en vso in kaart gebracht. Na een eerste koppeling met het inlichtingenbureau, bleek dat minimaal een derde van de oud-vsv-groep aan het werk is. De groep zonder werk is nagebeeld en benaderd met een (scholings/activerings) aanbod. Een deel had veel problemen en individuele vragen. Daarom werken Leerplein en Werk en inkomen aan een structurele aanpak. Eind 2019 een start gemaakt met één team met de re-integratie partners en zonodig dagbestedingspartners, om sneller en directer de juiste route te regelen voor deze jongeren. De resultaten hiervan worden in 2020 bekend.

4. Verzuimaanpak

Het RMC heeft met deze maatregel de afgelopen vier jaar de verzuimaanpak voor 18+ jongeren geïntensiveerd, door **preventieve spreekuren** te houden op alle vmbo en mbo-locaties, het afleggen van huisbezoeken, aanwezig zijn bij overleggen van jongeren en ouders met mbo-trajectbegeleiders en het geven van voorlichtingsbijeenkomsten. Het accent is volgens afspraak gelegd op het mbo niveau 2, maar ook op niveaus 3 en 4, omdat de meeste voortijdig schoolverlaters in de regio zich op deze niveaus bevinden.

In 2019 zijn 96 preventieve gesprekken met jongeren uit de eigen regio gevoerd en 421 huisbezoeken voor jongeren van 18 jaar en ouder uitgevoerd. Bij 35% is er na het gesprek tijdelijk verbetering opgetreden. Bij 31% is er na het gesprek constante verbetering opgetreden. Bij 34% is na het gesprek geen verbetering opgetreden.

Daarnaast was het doel de samenwerking tussen leerplicht/RMC en het mbo bij de verzuimaanpak en het voortijdig schoolverlaten te versterken, regionale afspraken over termijnen verzuimmeldingen en inzet leerplicht te maken en de bekendheid van de RMC-regelgeving (behalen van een startkwalificatie) bij scholen, jongeren en ouders te vergroten. De verzuimaanpak 18+ wordt gezamenlijk door het Leerplein en ROC Nova College op basis van verzuimagenda uitgevoerd, er is ook een vernieuwd verzuimprotocol afgesloten.

Het Nova College heeft daarnaast vanuit het regionale programma een **vsv-coach** ingezet, die 18+ studenten die veel verzuimen of een verhoogd risico op voortijdige uitval lopen, benadert en motiveert een opleiding gediplomeerd af te ronden. Doel is daarmee een vsv-reductie van minimaal 5% te realiseren. In 2017-2018 is met 112 studenten 1 of meer gesprekken gevoerd. Van 112 studenten die zijn gesproken is 20% gediplomeerd, volgt 51% nog onderwijs op het Nova College, is 19% gestopt op het Nova College, maar geen vsv-er en is 10% gestopt op Nova én vsv. In 2018-2019 is met 95 studenten gesproken, daarvan is 6% gediplomeerd, volgt 57% onderwijs op het Nova College, is 17% gestopt op het Nova College, maar geen vsv en is 29% gestopt op Nova én vsv. In de evaluatie van de maatregel wordt niet aangegeven waar die stijging in vsv (van 10% naar 29%) vandaan komt.

Betrokkenen zien dat er goed contact is tussen verzuimcoördinatoren in het mbo en de RMC-mensen die preventieve gesprekken doen. Ook worden er meer meldingen van verzuim gedaan. Het goed melden, bijhouden en opvolgen van verzuim zien betrokkenen als een reguliere taak die blijvend aandacht vraagt. Idealiter wordt deze taak meer geborgd in de reguliere inzet. Wel is er behoefte om in de uitvoering samen doorlopend verbeteringen door te voeren. Zo is er bijvoorbeeld door de AVG (privacy wetgeving) behoefte aan extra afspraken tussen het mbo, RMC en aangrenzende regio's voor de uitvoering van de preventieve gesprekken voor studenten uit andere RMC regio's.

3.2 Overkoepelend: evaluatie uitvoering

Naast de specifieke opmerkingen binnen de maatregelen zijn er ook meer algemene evaluatieve opmerkingen gemaakt die relevant zijn bij het opstellen van het nieuwe programma. Het gaat zowel om sterktes en succesfactoren als aandachts- en knelpunten.

Uitvoering volgens plan

Zoals hierboven duidelijk is geworden loopt de uitvoering van de maatregelen grotendeels zoals beoogd. De uitvoering wordt bovendien over de jaren heen op basis van ervaringen waar nodig aangepast. Elke budgetontvanger (ROC, gemeente of swv) stelt jaarlijks een evaluatie per maatregel op. Deze evaluaties geven een redelijk goed beeld van de uitvoering en directe resultaten. Er wordt informatie gegeven over bereik op studentniveau en deels ook op uitkomsten op studentniveau. Wel zien we dat over de jaren heen vaak alleen de aantallen worden aangepast, de rest van de informatie blijft gelijk. De informatie over de uitvoering is soms erg abstract geformuleerd.

De regio/projectgroep heeft regelmatig gesproken over de uitvoering van de maatregelen en bijgestuurd voor zover de maatregelen daartoe aanleiding gaven. Dat heeft alleen bij maatregel 1d maatwerkbudget kwetsbare jongeren geleid tot aanpassingen die ook bestuurlijk, door de stuurgroep, bekrachtigd moesten worden.

Sturen op cijfers

Uit de gesprekken en stukken blijkt dat ook de onderwijsinstellingen zelf in de uitvoering beschikbare gegevens gebruiken om de eigen aanpak bij te stellen. De consultants van het SWV VO ZK bespreken data en cases van thuiszitters en uitvallers met scholen om de aanpak en beschikbare voorzieningen te evalueren. Binnen het Nova College is het sturen op vsv-cijfers volledig geïntegreerd in de reguliere bedrijfsvoering; een projectleider levert regelmatig cijfermatige analyses en deze cijfers worden ook ingebracht in de *management teams* van de locaties. Het mbo ziet dat deze gesprekken bijdragen aan het lerend vermogen van teams.

Bestuurlijk overleg

De regio wordt gekenmerkt door veel vo-schoolbesturen, waarvan een groot deel eenpitters. Veel van deze scholen hebben nauwelijks vsv-ers, wat bij een aantal invloed heeft op de betrokkenheid. Daarbij waren de samenwerkingsverbanden verantwoordelijk voor de vo-maatregelen in het regionaal programma, maar hebben zij niet het mandaat om namens alle schoolbesturen besluiten te nemen. Dit heeft invloed gehad op manier waarop de stuurgroep functioneerde.

Uit de interviews is tegelijkertijd duidelijk geworden dat er naast het regionale vsv-programma ook veel andere samenwerkingen zijn tussen scholen onderling en tussen scholen en gemeenten. Zo is er onder meer een langlopende samenwerking tussen pro- en vso-scholen en gemeenten over de inzet van ESF-gelden voor jobcoaching, begeleiding, dagbestedingsplaatsen, arbeidstoeleiding. Ook werken vmbo en mbo inhoudelijk samen aan doorlopende leerlijnen vmbo mbo. Ook is er onderling intensief contact tussen vso-scholen en mbo-instellingen over een inhoudelijk warme overdracht. De RMC-coördinator is tevens beleidsadviseur onderwijs voor de centrumgemeente en spreekt daarom geregeld met vo-directeuren, en het mbo. Er is een OOGO voor het vo, een RBO voor Zuid-Kennemerland en de wethouder van de contactgemeente voert ook geregeld overleg met het Nova College.

Borging is maar deels mogelijk

Het mbo geeft aan dat borging van de maatregelen niet mogelijk is, dat de vsv-middelen inmiddels structureel verweven zijn met de reguliere ondersteuningsstructuur in het mbo. Wel kan en wordt er binnen die middelen gezocht worden naar andere, meer effectieve inzetten.

Het vo geeft aan dat voor hen de situatie anders is. De bovenschoolse trajectvoorzieningen kunnen ook zonder de vsv-bekostiging komende jaren gerealiseerd worden. Het samenwerkingsverband Zuid-Kennemerland wil deze vsv-middelen inzetten voor het oplossen van knelpunten voor een aantal specifieke groepen.

3.3 Aandachtsgroepen

Uit de gesprekken en documenten zijn een aantal groepen naar voren gekomen die komende periode meer aandacht nodig hebben vanuit de gezamenlijke vsv-aanpak. Dit zijn de groepen uit de notitie “verbreding en wettelijke borging aanpak vsv en jongeren in kwetsbare posities” die medio 2018 bestuurlijk is vastgesteld. Deze notitie is wel vertaald naar aanpassingen in de regionale RMC (Leerplein) meerjaren inzet, maar nog niet in de gezamenlijke aanpak vsv.

Doorstromers 16+ uit de ISK

Voor veel leerlingen van 16 jaar of ouder die na twee jaar de Internationale Schakelklas (ISK) moeten verlaten is in de regio nu geen geschikt vervolgonderwijs. Ze kunnen niet meer naar het vo, maar ook het mbo is ingewikkeld. Een deel heeft specifiek een te laag taalniveau, andere zijn zeer moeilijk leerbaar. De inschatting is dat het om 40 leerlingen per jaar gaat. Er bestond eerder een pre-entree schakeltraject, maar dat is beëindigd. Hier ligt een gezamenlijke opdracht voor de gemeenten en onderwijspartijen in de regio, waar ook al mogelijkheden voor zijn verkend³. Voor scholen is het daarbij van belang dat er zo min mogelijk verschillen in beleid tussen de RMC-regio's zijn.

³ Aanvullende notitie Stuurgroep 14 november 2019

Doorstromers van vso naar mbo

Er is inmiddels veel contact tussen het vso en mbo om een warme overdracht van doorstromers in het onderwijs tot stand te brengen. Het mbo merkt een sterke opwaartse druk, de behoefte van ouders, leerlingen en docenten om door te stromen naar regulier mbo.

Voor een deel van de vso-uitstromers - volgens de gemeente zo'n 15 tot 20 per jaar - is er geen goed aanbod. Ten eerste jongeren die qua cognitief niveau een entreeopleiding niet aankunnen, maar 'te goed' zijn voor dagbesteding. Ten tweede vso uitstromers die mbo niveau aankunnen maar een gedragsmatige ondersteuningsbehoefte hebben die het mbo te boven gaat. Tegelijk passen ze niet bij het mbo+ aanbod of het Heliomare/REA college, door hun gedragsproblematiek of omdat de opleidingen niet in de gewenste sector liggen. De vraag is hoe en door wie dit dan is te organiseren. Wanneer er geen financiering is, werd afgelopen jaren bijgepast uit het vsv-maatwerkbudget.

Doorstromers van pro naar mbo

Het praktijkonderwijs signaleert dat ROC's verschillende criteria en aanpakken hanteren in de intake en toelating van leerlingen uit het praktijkonderwijs. Daarnaast is er de vraag om meer open te staan voor doorstroom van leerlingen, die zijn opgebloeid in het praktijkonderwijs, direct naar niveau 2.

Vervolg op leerwerktrajecten – andere vormen van kwalificeren

Er is een groep leerlingen die niet meer op school wil blijven maar aan de slag wil of al werkend wil leren. In het vmbo is daarvoor de mogelijkheid van leerwerktrajecten. Nadat ze dat diploma hebben gehaald, lopen deze leerlingen in het mbo vast op taal- en rekenen, waardoor het niet goed lukt om op niveau 2 een bbl-opleiding af te ronden. De vraag is hoe gezamenlijke partijen deze groep toch kunnen ondersteunen naar een vorm van werkend leren tot aan startkwalificatie, deelkwalificaties of certificaten.

4 Resultaten vsv en doorstroom

In dit hoofdstuk kijken we naar wat er bekend is over de resultaten van de aanpak over de afgelopen jaren. Het hoofddoel van de regionale aanpak is dat jongeren gekwalificeerd uitstromen uit het onderwijs of een plek vinden op de arbeidsmarkt of dagbesteding volgen.

4.1 Nieuwe voortijdig schoolverlaters

In hoeverre stromen jongeren gekwalificeerd uit het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs?

Ontwikkeling voortijdig schoolverlaten in het vo

Onderstaande tabel illustreert de ontwikkeling van het voortijdig schoolverlaten in het vo de afgelopen jaren in de regio.

Tabel 1. vsv vo RMC regio 25 (bron: vsv scanner vo en regionale factsheet)

	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	landelijk	Norm 2018/2019
Onderbouw vo	0,10%	0,15%	0,15%	0,15%	0,28%	0,10%
Bovenbouw havo/vwo	0,47%	0,54%	0,47%	0,45%	0,48%	0,10%
Bovenbouw vmbo	2,41%	1,66%	1,55%	1,69%	0,97%	1,00%
Totaal vo	0,69%	0,56%	0,51%	0,52%	0,49%	nvt

In totaal vielen uit het voortgezet onderwijs afgelopen jaar in deze regio 108 jongeren uit zonder een diploma. Gezien het grote aantal scholen, gaat het voor de meeste scholen om 1 of enkele leerlingen per jaar per doelgroep.

In de onderbouw van het vo vallen ongeveer de helft minder leerlingen uit dan landelijk. Dit aandeel is al drie jaar stabiel. De meeste uitvallers in deze groep zitten in brugjaar 1+2 maar zijn 15 jaar of ouder. Dit duidt erop dat het wel om een specifieke groep gaat (waarschijnlijk oud ISK leerlingen). In de bovenbouw van havo en vwo is de uitval ongeveer op het landelijke niveau, en redelijk stabiel.

De uitval in de bovenbouw van het vmbo is fors hoger dan landelijk en loopt na twee jaar van daling ook weer iets op. Daar lijkt voor deze regio winst te halen. Een deel van de verklaring is de relatief hoge uitval onder leerlingen die vavo-vmbo doen en de iets hogere uitval bij de lwoo locaties. Maar ook uit de 'reguliere' 3 en 4 vmbo klassen ligt de uitval hoger dan het landelijk gemiddelde. Uit de gesprekken tot nu toe is niet duidelijk geworden waarom de uitval juist in de vmbo bovenbouw in deze regio zo hoog ligt, waar de rest van het vo het juist beter doet dan gemiddeld Nederland. Een nadere analyse van gemiddeld vsv in de bovenbouw van de afgelopen drie jaar laat forse verschillen per school zien (bijlage 2)⁴. De uitval afgelopen drie jaar bij de 14 grootste vmbo-scholen varieert van 0,5% tot 3,4%. Dit vraagt om een nader gesprek over of dit (alleen) heeft te maken met verschillen in populatie of ook met verschillen in (effectief) schoolbeleid.

⁴ Omdat de data alleen per brinnummer beschikbaar zijn, zijn schoolinterne analyses hierbij ook van belang, om nader op doelgroepen of locaties te kunnen focussen.

Ontwikkeling voortijdig schoolverlaten in het mbo

Onderstaande tabel 2 geeft de ontwikkeling van het voortijdig schoolverlaten in het mbo weer.

Tabel 2. vsv mbo RMC regio 25 (bron: vsv scanner mbo)

	2015/16	2016/17	2017/18	2018/2019	landelijk	Norm 2018/2019
Mbo niveau 1	25,78%	26,64%	28,42%	30,98%	23,22%	26,40%
Mbo niveau 2	8,33%	10,89%	10,01%	10,44%	10,01%	8,60%
Mbo niveau 3	4,55%	5,76%	5,67%	6,11%	6,11%	3,20%
Mbo niveau 4	4,21%	4,08%	4,65%	4,80%	3,49%	2,70%
Totaal mbo	5,75%	6,38%	6,77%	7,01%	5,35%	nvt

Het aandeel vsv-ers is op alle vier de mbo-niveaus in de regio het afgelopen jaar gestegen. Bovendien ligt dat percentage nu voor alle niveaus op (niveau 3) of boven het landelijk gemiddelde, boven de norm die is gesteld vanuit OCW en hoger dan in schooljaar 2015/2016, voorafgaand aan deze convenantsperiode.

In onderstaande tabel staat de uitval van de studenten die wonen in de regio Zuid-Kennemerland en IJmond uitgesplitst naar instelling en niveau. Daarbij zijn alleen de 10 meest relevante mbo-instellingen weergegeven, samen goed voor 97% van de studenten uit de regio. 60% van alle mbo studenten in de regio is ingeschreven op het Nova College. Ongeveer een zesde van de studenten volgt onderwijs bij het ROC van Amsterdam. Alle andere instellingen ontvangen 5% of minder van de studenten

Tabel 3. vsv mbo 2018/19 naar instelling – studenten regio 25 (bron: vsv scanner mbo)

	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4
ROC Nova College	24%	10%	7%	4%
ROC van Amsterdam	43%	13%	6%	7%
Mediacollege Amsterdam Ma	-	0%	0%	7%
ROC Horizon College	32%	12%	4%	5%
HMC	-	6%	4%	6%
Clusius College	50%	17%	9%	2%
Regio College	83%	10%	4%	2%
mboRijnland	-	8%	6%	9%
ROC TOP	100%	8%	0%	0%
Wellantcollege	-	22%	11%	3%

Een deel van de variatie is verklaarbaar doordat het om zeer kleine aantallen per cel gaat. Voor de hogere niveaus lijken de verschillen wel relevant voor een discussie over populatie, aanpak en resultaten. Voor niveau 4 gaat het bij elk van deze 10 instellingen om 36 of meer studenten. Toch varieert de uitval hier tussen de 0 en 9%. Verder lijkt er ook sprake van gerichte problematiek die vraagt om specifieke inzet, een instelling kan relatief lage uitval op het ene niveau combineren met relatief hoge uitval op het andere niveau.

Oorzaken vsv

Uit de gesprekken en de notities van de regio zijn verschillende uitvalredenen benoemd die er aan bijdragen dat het aandeel nieuwe vsv-ers afgelopen periode niet verder is teruggebracht of is gestegen:

- Meer sprake van multiproblematiek bij (dreigende) vsv-ers, waardoor ze overbelast raken en stoppen met hun opleiding, maar ook niet direct aan het werk kunnen. Onder meer uitval door 'de psychische kant': angststoornissen, ASS, gedragszaken en jeugd ggz. Wachtlijsten bij GGZ en hulpverlening leiden tot late hulp en schooluitval.
- Vooral in het vmbo basis en kader en het mbo zijn veel problematische gezinnen.
- Voor al deze overbelaste leerlingen is een goede verbinding tussen scholen en gemeentelijke jeugdhulp (CJG's of jeugdteams) van belang. Steeds meer jongeren hebben coaching nodig om overeind te blijven.
- Tussentijdse verwijzing van het vo naar het vso is lastig, het vso zit deels 'vol'. Hierdoor verzuimen jongeren met gedragsproblemen, waarna ze ongediplomeerd uitstromen.
- Er is en blijft een groep jongeren die vooral niet meer op school wil leren en ervoor kiest om te gaan werken.
- Groenpluk bij een aantal specifieke sectoren (techniek, horeca) waardoor studenten hun opleiding afbreken om aan het werk te gaan.
- Er is blijvend sprake van foute studiekeuzes en slechte studie- en loopbaan oriëntatie, wat leidt tot switchen en uitval.

Op basis van de stukken en gesprekken is het niet mogelijk deze oorzaken kwantitatief te duiden of deze hypothesen te testen. Hier zou op basis van (een analyse van) exitgesprekken, gegevens uit leerling administraties en cases besprekingen wel meer zicht op kunnen komen.

4.2 Doorstroom jongeren in kwetsbare posities

Een tweede doelstelling van de regionale aanvullende aanpak is betere samenwerking bij de overgang van (kwetsbare) jongeren uit het vso, pro en mbo 1 (en 2) naar de arbeidsmarkt. Het ministerie van OCW geeft jaarlijks inzicht in waar de jongeren die uitstromen uit het mbo 1, praktijkonderwijs, vmbo-bb of vso zich een jaar later bevinden. In tabel geven we deze cijfers voor deze regio weer. Daarbij is het goed om aan te geven dat de doorstromers uit vmbo-bbl onder de reguliere vsv-aanpak vallen (als ze niet doorleren worden ze al jaren geteld als nieuwe vsv-er).

Tabel 4: door- en uitstroom van 2017-2018 naar 2018-2019 van jongeren tot 23 jaar in een kwetsbare positie uit RMC 25 (bron: factsheet kwetsbare jongeren)

Van:	Naar:	Aantal door- en uitstromers	Mbo1	Mbo2	Uit onderwijs
Mbo 1		301	11%	51%	37%
Pro		152	45%	5%	34%
Vmbo-bbl		408	9%	66%	6%
Vso- uitstroomprofiel arbeidsmarkt		77	38%	0%	55%
Vso- uitstroomprofiel vervolgonderwijs		78	12%	13%	27%
Totaal		1016	17%	43,31%	25%

Dit overzicht geeft een indicatie van de doorstroom in het onderwijs. Zo stroomt de helft van de jongeren na het praktijkonderwijs in deze regio in het mbo in. De data van OCW geven echter geen antwoord op de vraag of de verschillende groepen doorstromers in de regio wel of niet een diploma

halen in het vervolgonderwijs of hoe succesvol ze zijn in het vinden van een passende en stabiele plek op de arbeidsmarkt. Het mbo rapporteert niet apart over het onderwijsresultaat van doorstromers uit pro of vso naar entree of niveau 2.

Het Leerplein monitort ook de groep die niet in het onderwijs verder gaat, maar naar de arbeidsmarkt of dagbesteding. Dit is sinds 2019 ook een wettelijke taak voor de regio. Daarbij rapporteert het Leerplein in het jaarverslag al om hoeveel jongeren het gaat en of ze gebruik maken van een opvangvoorziening. Er zijn nog geen rapportages over de positie van deze groepen op de arbeidsmarkt – vinden en houden ze werk? - of integraal zicht op de jongeren die gebruik maken van dagbesteding. Voor komende jaren is het een aandachtspunt om tot een gerichte en sluitende monitoring te komen. Gezien de gezamenlijke en overlappende verantwoordelijkheden van het onderwijs en gemeenten ligt het voor de hand hier in het komende programma afspraken over te maken.

4.3 Oud-vsv terug naar school of aan het werk

Tot slot was een gezamenlijk doel dat alle regionale partners hun inspanningen wilden intensiveren om ook de oud-vsv-ers (weer) op school of aan het werk te krijgen. Wat is hierover bekend uit de eigen monitoring, uit de gegevens die OCW maart 2020 heeft geleverd en hoe hangen die cijfers samen?

Data RMC

Het RMC/Leerplein registreert het aantal herplaatste jongeren die onder de RMC-functie vallen en splitst die resultaten uit naar het jaar waarin jongeren zijn gemeld en naar de doelgroep. In tabel 5 geven we de cijfers weer zoals die door het Leerplein worden gerapporteerd.

Tabel 5. Jongeren tot 23 jaar die al eerder zijn uitgevallen: oud vsv-ers en jongeren die langdurig uit beeld zijn – (bron Leerplein Jaarverslag schooljaar 2018-2019).

herplaatsing naar	2017-2018			2018-2019		
	gemeld voor verslagjaar	nieuwe RMC-ers	totaal	gemeld voor verslagjaar	nieuwe RMC-ers	totaal
Scholing	77	333	410	103	261	364
Combinatie werk en scholing	1	14	15	2	7	9
Stage of werkervaringstrajecten	3	20	23	4	16	20
Opvangvoorzieningen	28	53	81	5	10	15
Subtotaal herplaatsing naar een vorm van scholing	109	420	529	114	294	408
Werk	71	305	376	120	343	463
Niet herplaatst	5	269	274	93	218	311
Subtotaal niet herplaatst naar een vorm van scholing	76	574	650	213	561	774
Geen RMC/VSV (SK of vrijstelling)		21	21	92	49	141
Overig (bv verhuisd)	16	51	67	37	34	71
Subtotaal overig	16	72	88	129	83	212
Monitoring PRO/VSO	201		201	88	63	151
Nog in traject	383	43	426	169	403	572
Subtotaal monitoring/traject	584	43	627	257	466	723
Totaal	785	1.109	1.894	713	1.404	2.117

21% van de nieuwe vsv-ers (294 van de 1404) zijn binnen het school- en verslag jaar 2018-2019 herplaatst naar een vorm van onderwijs en 24 % naar werk. Het jaar ervoor lag dat op 38% (420 van de 1109) naar onderwijs en 28% naar werk (305 van de 1109).

Data OCW

Het ministerie van OCW is komende vier jaar voornemens sterker te sturen op het aandeel (oud) vsv-ers dat terug wordt geleid naar werk of onderwijs. Ook om de inspanningen op dat terrein zichtbaar te maken. Daartoe zijn begin maart door het ministerie gegevens hierover per gemeente en instelling aangeleverd. In onderstaande tabel 6 zijn de uitkomsten voor de regio opgenomen. Voor elk jaar wordt van de nieuwe vsv-ers aangegeven hoeveel een jaar later weer in het onderwijs staan ingeschreven en hoeveel er aan het werk zijn.

Tabel 6. Aantal en aandeel vsv-ers en terugkeer naar onderwijs of werk een jaar later – regio 25

Schooljaar	Aantal vsv	Terug in onderwijs		Werkend Regio 25	Werkend landelijk
		Regio 25	landelijk		
2014-2015	586	174	30%	176	30%
2015-2016	553	147	27%	178	32%
2016-2017	548	144	26%	170	31%
2017-2018	557	146	26%	193	35%
Totaal	2244	611	27%	717	32%

Deze tabel laat zien dat van de 557 nieuwe vsv-ers die waren uitgevallen in schooljaar 2017/2018 (meetmoment oktober 2018) een jaar later (oktober 2019) 26% weer terug was in het onderwijs en dat 35% aan het werk was. Dat betekent dat zo'n 40% of thuis zit, niet geregistreerd aan het werk was (zzp of niet-legaal inkomen) of een uitkering had.

De afgelopen jaren was telkens in totaal zo'n 60% van de vsv-ers een jaar later aan het werk of terug in onderwijs. Deze twee categorieën lijken daarmee communicerende vaten: vooral het laatste jaar zijn er wat minder jongeren teruggeleid naar het onderwijs en waren er meer aan het werk.

De cijfers voor de regio zijn de laatste jaren grotendeels gelijk aan het landelijk gemiddelde.

Verschillen en overeenkomsten

De cijfers uit beide rapportages liggen in dezelfde orde van grootte, maar zijn niet gelijk. De manier waarop de rapportage door RMC/Leerplein in de regio wordt opgesteld is ook niet 1 op 1 vergelijkbaar met de manier waarop de landelijk data tot stand komen:

- De totale groep waarnaar wordt gekeken is anders. Het Leerplein rapporteert jaarlijks over een grotere groep. In de Leerplein totalen zijn ook de gemonitorde jongeren uit pro en vso meegenomen die overstappen, terwijl het ministerie kijkt naar jongeren die nieuwe vsv-er zijn.
- De termijn is anders. In de Leerplein data lijkt het te gaan om de jongeren die tijdens het school/verslagjaar uitvallen én worden herplaatst voor 1 oktober. Bij herplaatsing naar onderwijs telt een jongere niet mee als nieuwe vsv-er. Het ministerie van OCW kijkt juist naar iedereen die na afloop van een schooljaar vsv-er is (op 1 oktober) en waar diegene nog weer een jaar later is.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk brengen we de uitkomsten over de aanpak en de resultaten samen aan de hand van de volgende onderzoeksvragen:

- Wat zijn aanbevelingen voor het nieuwe programma, gegeven de uitkomsten van de evaluatie en analyse?
- Wat zijn lessen uit de evaluatie en analyse voor het stellen van ambitieuze en realistische nieuwe doelstellingen?

5.1 Inhoudelijke wensen en aanbevelingen

Ten eerste pleiten de meeste gesprekspartners voor geleidelijke aanpassingen, waarbij de huidige maatregelen gecontinueerd of langzaam doorontwikkeld worden. Enerzijds omdat de uitvoering van de verschillende maatregelen goed loopt en bijdraagt aan minder vsv-ers. Anderzijds omdat het opzetten en inregelen van nieuwe maatregelen tijd nodig heeft. Veel inzet, met name de plusvoorzieningen, zit “vast in fte’s”, die over de loop van de jaren steeds meer een vast karakter hebben gekregen en zijn verweven met voorzieningen die ook uit andere middelen worden bekostigd.

De huidige ‘schoolgebonden’ maatregelen zetten bovendien in op de belangrijkste oorzaken van vsv in het mbo: multi-problematiek (overbelasten) en foute studie/loopbaankeuzes. Dat pleit ook voor een continuering van deze inzet, met wellicht aanvullend meer preventieve inzet op het maken van betere studiekeuzes.

Waar er bij betrokkenen behoefte is aan veranderingen ten opzichten van het oude programma, zitten die met name op overgangen van leerlingen en grensvlakken van verantwoordelijkheden. Juist daar bieden gezamenlijke concrete afspraken in het regionale programma meerwaarde.

Aandachtspunten voor nieuwe maatregelen vanuit de vsv-oorzaken zijn het mitigeren van de nadelige effecten van groenpluk en het verbeteren van tijdige toegang tot jeugdhulp. Uit de twee vorige hoofdstukken komt ook naar voren dat er nog geen sluitend zicht is op jongeren die uitstromen uit pro, vso, entree en isk en dat er in de ondersteuning naar werk nog winst te halen is. Ook zijn er nu geen regionale maatregelen op de doorstroom van deze groepen naar het mbo en liggen daar wel een aantal aandachtspunten.

Concreet zijn er binnen bestaande maatregelen een aantal aanvullingen voorgesteld door verschillende partijen:

- Betere ondersteuning bij de transitie naar arbeid voor 16+ jongeren die uitstromen uit het pro, vso en de isk en niet doorgaan in het onderwijs. Het contact tussen scholen en gemeenten (via Leerplein en Werkplein) is verbeterd, maar het ondersteuningsaanbod re-integratie in IJmond kan beter. Een mogelijkheid daarbij is dat de stagedocenten of uitstroomcoördinatoren vanuit het onderwijs – die leerlingen al kennen - worden benut vanuit de regiomiddelen om jongeren ook in de transitie van school naar werk te ondersteunen.
- Gezamenlijk verkennen hoe en door wie de begeleiding van jongeren die uitstromen uit mbo niveau 1 en 2 naar werk verbeterd kan worden. Opties zijn het doorontwikkelen van de inzet

leerwerkmakelaar en/of jobcoach, bijvoorbeeld voor jongeren zonder startkwalificatie die al werken. Ze kunnen dan met werkgevers en jongeren in overleg over scholing/opleidingsaanbod om diploma's, certificaten, praktijkverklaringen, evc's te bewerkstelligen.

Tenslotte zijn er een aantal momenten in de schoolloopbanen waar behoefte is aan nieuwe maatregelen of afspraken:

- Het vo vraagt aandacht voor meer en betere preventieve inzet van jeugdhulp op de scholen.
- Het mbo en vo zien een specifieke risicogroep van leerlingen die havo of vmbo tussentijds ongediplomeerd verlaten en dan bij het mbo of andere vo-scholen instromen. Regionale afspraken over begeleiding en overdracht zouden hier behulpzaam zijn.
- Betere regionale samenwerking en afspraken rondom de doorstroom van jongeren uit het praktijkonderwijs, vso en de isk naar het mbo. In dit soort gevallen zien betrokkenen graag bestuurlijke afspraken, al dan niet gekoppeld aan budgetten en maatregelen of een structurele financiering van gezamenlijk te ontwikkelen aanbod tussen mbo en vo in.
- Het voorkomen van lange termijn nadelige effecten van groenpluk. Het mbo is hierover al in gesprek met werkgevers, het zou goed zijn om hier als onderwijs en gemeenten gezamenlijk op in te zetten.
- Er is over de jaren heen een groep van 40% van de (oud) vsv-ers die niet werkt of weer naar school gaat. Dit is een risico-groep die goed in beeld moet komen en waarvoor de meerwaarde van (bemoei)zorg en ondersteuning het grootst lijkt. Een structureel aanbod van leer-werktrajecten kan voor een deel van deze groep een opstap zijn.

5.2 Regionale samenwerking

Naast de inhoudelijke conclusies zijn er een aantal conclusies en wensen over de manier waarop partijen in de regio samenwerken.

In het nieuwe programma willen partijen graag een betere samenhang aanbrengen met andere relevante inzet en afspraken, ook om duidelijk te maken wat de aanvullende waarde is van de regionale middelen. Het afgelopen regionale maatregelprogramma gaat slechts over een deel van de inzet voor vsv in de regio, waardoor het zicht op het totaal ontbreekt van de inspanningen die scholen en gemeenten verrichten om vsv te geven te gaan en jongeren op een passende plek te krijgen.

Ten tweede is een wens en aanbeveling om meer in te zetten op communicatie en onderlinge ontmoeting, zodat professionals meer van elkaar kunnen leren en jongeren beter ondersteund kunnen worden. Breed is de behoefte geuit om meer te leren van elkaar in de regio over de grenzen van instellingen heen. Zo is er bijvoorbeeld behoefte aan uitwisseling tussen de verschillende trajectbegeleiders en coaches in vo en mbo die vergelijkbaar werk doen. Of aan gesprekken tussen stagebegeleiders uit het pro, de leerwerkmakelaar en de jobcoach op het mbo en het werkgeversservicepunt. Meer inzet hierop kan er toe bijdragen dat het voor betrokkenen in scholen duidelijk wordt welke ondersteuning beschikbaar is, wat afspraken zijn en wie over welk onderwerp gaat. Tegelijk kan het voor de ontwikkeling van effectieve nieuwe aanpakken zoals de sluitende aanpak van jongeren in kwetsbare positie nuttig zijn als er meer ontmoetingen tussen betrokkenen vanuit de verschillende domeinen plaatsvinden.

De regio zet op dit moment in vergelijking met andere regio's een zeer gering deel van de middelen in voor beheerskosten (1,5% waar andere regio's tot 10% hiervoor reserveren). Dat betekent een maximale inzet van het vsv-budget in de uitvoering, maar ook dat de tijd en kosten voor coördinatie en communicatie nu door de contactschool en contactgemeente uit eigen middelen worden bekostigd.

5.3 Nieuwe indicatoren

Het ministerie van OCW heeft RMC-regio's gevraagd om kwantitatieve doelstellingen in het meerjarenplan op te nemen voor het terugbrengen van het aantal vsv'ers en voor het aandeel vsv'ers dat één jaar na uitval weer terug op school is of werkt. Daarbij is de vraag om ambitieuze, maar realistische doelstellingen te formuleren. De afweging daartussen is een bestuurlijke keuze, maar de analyse levert voor deze keuze een aantal bouwstenen op.

Daarbij is het op dit moment (april 2020) onzeker wat het effect van de corona-pandemie en -maatregelen gaat zijn voor de jongeren in deze doelgroepen de komende periode. Daarbij gaat het om directe effecten op het onderwijsproces, aanwezigheid en mogelijkheden voor stages en examinering, maar ook om indirecte economische effecten die doorwerken op arbeidsmarktkansen.

Nieuwe vsv-ers

Afgelopen schooljaar waren er volgens de voorlopige cijfers 584 nieuwe voortijdig schoolverlaters. De afgelopen jaren waren de definitieve aantallen telkens hoger dan de voorlopige. De ambitie was de afgelopen vier jaar al om op 500 vsv-ers uit te komen en hoewel dat niet gelukt is, is dat volgens de meeste betrokkenen nog steeds een ambitieus maar haalbaar doel. De analyse in hoofdstuk 4 laat zien dat er relatieve winst te halen is in de bovenbouw van het vmbo, maar dat leidt zelfs bij een halvering van de uitval maar tot 30 minder vsv-ers. Vanwege de omvang is het grootste effect te verwachten van inzet op minder uitval op niveau 3 en 4 in het mbo.

Aandeel vsv-ers naar school of werk

Ongeveer een derde van de schoolverlaters vindt op dit moment werk. Het lijkt er op dat de groep die weer naar school gaat en die aan het werk gaat communicerende vaten zijn, die voor deze regio afgelopen jaren telkens samen op 60% uitkwamen. Dit ligt op het landelijk gemiddelde. De 40% oud-vsv-ers die buiten beeld zijn hebben vaak meerdere problemen die participatie in de weg staan. Een meer intensieve inzet op deze groep levert persoonlijk en maatschappelijk rendement op, maar zal pas op termijn mogelijk leiden tot meer oud-vsv-ers die weer naar school of werk gaan.

Betrokkenen zien wel mogelijkheden om door preventieve samenwerking jongeren uit pro, vso en entree beter te begeleiden naar de arbeidsmarkt. Hiervoor wordt door het ministerie geen kwantitatieve doelstelling gevraagd.

5.4 Monitoring

Tot slot is er met betrokkenen gesproken over hun ideeën en wensen over monitoring. Hier rapporteren we daarover op hoofdlijnen. Deze ideeën en wensen kunnen na het bepalen van de inhoudelijke keuzes door het bestuurlijk overleg verder worden uitgewerkt.

Ten eerste is er behoefte aan meer en actuelere cijfers om op te kunnen sturen.

- Lopende het jaar een actueel overzicht van hoeveel en welke jongeren uitvallen, inclusief de reden, zodat scholen en gemeenten daar samen op kunnen acteren. Dit vraagt om actuele in- en uitschrijvingen door scholen. Als helder is wie er zonder traject is en waar hiaten in het aanbod zijn, kan de regiegroep sturen op het oplossen van deze zaken, wat bijdraagt aan minder nieuwe uitvallers. Op basis van de huidige stukken en gesprekken is het niet mogelijk deze oorzaken kwantitatief te duiden of hypothesen te testen. Hier zou op basis van (een analyse van) exitgesprekken, gegevens uit leerlingadministraties en casesbesprekingen wel meer zicht op kunnen komen.
- Vanuit het beleid gericht op leven lang ontwikkelen en scholing voor werkenden is het van belang zicht te houden op werkenden zonder startkwalificatie. Het Leerplein maakt nu al een regelmatige bestandsdoorlichting van de oud-vsv-ers: is iemand aan het werk of naar school, en zet in op persoonlijke benadering met scholingsaanbod of begeleiding naar werk. Het is mogelijk dat komende periode de wettelijke monitortaak van het RMC – in samenwerking met werk en inkomen – wordt verlengd tot en met 27 jaar.
- Er is behoefte aan een sluitend zicht op jongeren in kwetsbare positie, bij voorkeur ook een monitor die in kaart brengt of hun transities succesvol zijn. Bijvoorbeeld via cohortanalyses die in kaart brengen hoe jongeren van pro, vso en entree (en eventueel de isk) doorstromen naar arbeidsmarkt, onderwijs of een dagbesteding. En die op langere termijn inzicht geeft of ze een diploma in het vervolgonderwijs halen of dat ze werk vinden en behouden met een substantieel inkomen. Gezien de gezamenlijke en overlappende verantwoordelijkheden van het onderwijs en gemeenten ligt het voor de hand hier in het komende programma afspraken over te maken.
- Een overall beeld van het effect van de regionale inzet. Bijvoorbeeld door regelmatig de situatie van alle 23 jarigen in beeld te brengen. Hoeveel jongeren zitten nog in het onderwijs, welke halen uiteindelijk een startkwalificatie, welke niet en waar zijn die uitgevallen in hun onderwijsloopbaan en wat waren daarvoor de redenen? Vanaf dit jaar zal DUO vergelijkingsdata leveren over het effect van de inzet op cohorten oud-vsv-ers.

Een tweede wens die breed leeft is gericht op kwalitatief leren, waarbij cijfermatige terugkoppeling uit bovenstaande monitors als startpunt kunnen dienen voor een goed gesprek. Over vragen als wat doen teams om de aanwezigheid en betrokkenheid van studenten en leerlingen te vergroten? Wat doen verschillende scholen om de aansluiting tussen schoolinterne ondersteuning en gemeentelijke jeugdhulp te organiseren? Hoe voorkom je dat je als onderwijs gaten vult die ontstaan door wachtlijsten bij de jeugd-ggz? Hoe help je studenten bij heroriëntatie, wat kan de rol van tijdelijk werken of stages daarbij zijn? De vorm kan verschillend zijn, afhankelijk van de wensen en vragen. Wellicht pilots, praktijkgroepen of gezamenlijke professionalisering. Dit vraagt wel om iemand die dat organiseert, mogelijk maakt en aandacht geeft.

Tenslotte is er behoefte aan het veranderen van de manier waarop de huidige jaarlijkse rapportage over de maatregelen is opgezet. Deze stukken zijn nu gericht op verantwoorden, terwijl er meer behoefte is aan leren. Een meer analytische aanpak zou kunnen helpen om in die evaluaties doelen, uitvoering en resultaten te verbinden. Een voorwaarde daarvoor is het scherper en concreter benoemen van gewenste resultaten van maatregelen en van het programma als geheel. Bijvoorbeeld afgelopen periode was een doel het intensiveren van verbindingen met aangrenzende beleidsterreinen (sluitend vangnet). Daar is wellicht veel op gebeurd, maar dat komt nu niet in de rapportages terug. Bovendien is door deze formulering moeilijk vast te stellen wanneer je daar tevreden over bent. In sommige maatregelen wordt dit al wel gedaan. Bijvoorbeeld de plusvoorzieningen hadden als doel bij te dragen aan 5% minder uitval

per jaar. Mogelijkheden om het beoogd resultaat helderder neer te zetten zijn bijvoorbeeld het opnemen van een indicator welk deel van de vsv-ers vanwege overbelasting in beeld was en gebruik maakte van een plusvoorziening of andere vorm van ondersteuning. Of door bij de maatregelen rond keuze-ondersteuning bij te houden of de begeleide studenten uiteindelijk een startkwalificatie halen zonder nog van studie te wisselen.

Bijlage 1 Overzicht maatregelen

Maatregel	Korte inhoud	Doelen van de maatregel	Doelgroep	Bereik en resultaten
1a Trajectcoaches mbo ROC Nova College 331.532 euro per jaar	Trajectcoaches bieden additioneel intensieve begeleiding aan studenten met gestapelde problematiek studenten met studiebelemmering (vooral niveau 3 en 4)	Deze maatregel biedt aan de studenten extra ondersteuning voor het welslagen van het onderwijskundige proces. Op deze wijze is er extra aandacht voor de student en zullen studievoortgangsbelemmeringen opgepakt worden.	MBO studenten niveau 1 t/m 4, reguliere MBO studenten doelgroep 1 met het accent op niveau 3 en 4.	180 deelnemers van niveau 2, 3 & 4 in 2018. 212 deelnemers van entree in 2017-2018. In 2019 is van niveau 2, 3 & 4 10,5% niet en 44% wel succesvol. Van degene die succesvol zijn is 89% begonnen aan (vervolg)opleiding, 8% heeft een startkwalificatie en 3% volgt nu een ander plustraject. In 2019 is van entree 14% ongediplomeerd uitgestroomd (niet succesvol) en 39% doorgestroomd naar hoger niveau (zeer succesvol).
1b Trajectgroepen VO Zuid-Kennemerland SWV VO Zuid-Kennemerland 130.000 euro per jaar	Trajectgroep is een opvangmogelijkheid op de eigen reguliere vo-school door een begeleider. Onderdelen van begeleiding door de trajectgroep begeleider: <ul style="list-style-type: none"> · begeleiding van de leerlingen · coaching van de docenten · partnerschap met ouders 	<ul style="list-style-type: none"> · Extra ondersteuning van leerlingen op de eigen reguliere vo-school door een begeleider; · Het geven aan docenten van handelingsadviezen voor deze leerlingen. · Het functioneren van leerlingen in de reguliere lessen 	VO-leerlingen vooral bovenbouw vmbo en havo	Op elke school is een voorziening. In totaal ruim 700 leerlingen ondersteund. Van het subsidiebedrag zijn ca. 60 lln op jaarbasis geplaatst. Van de leerlingen die in een trajectvoorziening begeleid worden heeft in het afgelopen schooljaar 2017-2018 99,3% ofwel een startkwalificatie behaald ofwel is op de huidige school gebleven ofwel is

				doorgestroomd naar een andere school/opleiding. In 2019 was dat 96,6%.
<p>1c</p> <p>Satellietvoorziening en trajectgroepen VO Midden-Kennemerland</p> <p>SWV VO Midden-Kennemerland</p> <p>60.000 euro per jaar</p>	<p>Trajectvoorzieningen bieden actieve ondersteuning van kernteams en voeren een traject op maat uit voor de leerling (evt. in de vorm van crisisinterventie)</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Begeleiding en opvang van de risicoleerlingen uit de doelgroepen in het reguliere onderwijs. · Optimalisering van de samenwerking met de instanties verbonden aan het CJG en ketenpartners. · Directe inschakeling van ambulante begeleiding van de leerlingen. · Preventieve en curatieve interventies. · Ontwikkeling van specifieke maatwerktrajecten voor risicoleerlingen. · Totstandkoming van een dekkend netwerk van onderwijsvoorziening en. 	<p>Alle 14 tot 17-jarige leerlingen van Vmbo tot en met Havo-niveau die door overbelasting en vanuit een specifieke problematiek op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling, dreigen uit te vallen uit het reguliere onderwijs.</p> <p>In 2017-2018 hebben 34% van de begeleide leerlingen gebruik gemaakt van een onderzoek, een risicotaxi of coaching vanuit satelliet om onderwijs weer tot stand te brengen. Bij 19% is gebruik gemaakt van de interventie om hulpverlening te activeren Bij 9 van de 11 leerlingen van de satelliet en 34 van 36 van de bovenschoolse traject voorziening is procesmanagement gebruikt om continuïteit in het onderwijsproces te krijgen. Bij 93% is het gelukt om passende hulpverlening te activeren en continueren</p>	<p>In 2017-2018 zijn van de 47 leerlingen: 95% teruggeleid richting een onderwijsplek 12% succesvol teruggeleid richting school van herkomst 87% doorgeleid naar een ander vorm van onderwijs 4% doorgeleid naar een arbeidsovereenkomst of dagbesteding</p> <p>In 2018-2019 zijn van de 29 leerlingen: 93% teruggeleid richting een vorm van onderwijs 13% succesvol teruggeleid richting school van herkomst 45% is succesvol doorgeleid naar een andere vorm van onderwijs</p>

<p>1d. Voorziening PRO en VSO (met risico's in de toeleiding naar MBO of arbeidsmarkt)</p> <p>Gemeente Haarlem</p> <p>61.373 euro per jaar (in '19 en '20)</p>	<p>ATTN beoogt een dekkend netwerk te vormen; waardoor trajecten sterker zijn verbonden, er een overzicht is van toeleiding- en opleidingsmogelijkheden (namelijk www.leerplicht-mzk.nl) en uitbreiding is van mogelijke leerwerktrajecten en beschikbare MBO-leerroutes</p>	<p>Doel is te komen tot het creëren van maatwerktrajecten en gezamenlijk te komen tot creatieve oplossingen voor genoemde jongeren. Dat ketenpartners samen een sluitend netwerk vormen; ATTN (Arbeids Training en Toeleidings Netwerk).</p>	<p>JiKP, met name PRO en VSO</p>	<p>Totaal 21 jongeren in 2e helft van 2018 besproken bij de zgn. uitstroomtafels. In 2019 zijn 10 jongeren besproken bij de zgn. uitstroomtafels.</p> <p>Door uitstroomtafels en een inventarisatie van het aanbod is boven tafel gehaald waar knelpunten zijn, en zijn ook oplossingen gevonden in de uitvoering voor een deel van de casuïstiek. Er is een beter inzicht en betere afstemming bewerkstelligd tussen partners in toepasbare mogelijkheden van het aanbod.</p>
<p>2a Arbeidsmarkttoeleiding: jobcoach</p> <p>Gemeente Haarlem</p> <p>90.000 euro in '17 en '18;</p> <p>85.000 in '19 en '20</p>	<p>Extra opvang/begeleiding van jongeren zonder startkwalificatie naar de arbeidsmarkt. En intensivering van de samenwerking Leerplein met werkgevers, UWV Werkgeversservicepunt/L&W, Werkplein en Stichting Bedrijf en Samenleving; Uit VSV verantwoording blijkt dat Gemeente zich richt op oud-vsv-ers en JiKP</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Aanvullende begeleiding van de BPV gerelateerde uitval; · In gevallen waarin de student een nieuwe opleidingskeuze heeft gemaakt, wordt op school het traject naar de arbeidsmarkt aanvullend ondersteund; · Het bemiddelen van studenten zonder startkwalificatie (voortijdig schoolverlaters) naar de Arbeidsmarkt inclusief oud vsv-ers; · Het intensiever begeleiden van kwetsbare deelnemers richting arbeidsmarkt. 	<p>JiKP en oud vsv-ers .</p>	<p>Deze vorm van begeleiding heeft geresulteerd in meer herplaatsingen van jongeren.</p> <p>In het jaarverslag 18-19 staat dat de jobcoach van het Leerplein 111 jongeren heeft gesproken. De gemiddelde tijdsinvestering per jongere bedroeg zo'n 8,5 uur. Van deze groep is: a) 61 succesvol herplaatst (naar BOL/BBL, snuffelstages, taalstages), b) 14 naar werk, c) 12 nog in traject, d) 11 uitgevallen, e) 9 doorverwezen naar andere partij en f) 4 erkenning</p>

				<p>aangevraagd voor plaatsing</p> <p>In de verantwoording van 2019 staat dat in totaal 72 jongeren zijn benaderd en 42 zijn herplaatst.</p>
<p>2b Jobcoach ROC Nova College</p> <p>35.000 euro</p>	<p>De inzet van de jobcoach is gericht op terugdringen vsv.</p>	<p>Aanvullende begeleiding bij (dreigende) BPV gerelateerde uitval; · Het bemiddelen van gediplomeerde studenten niveau 1 met uitstroomadvies naar werk</p>	<p>MBO studenten die extra ondersteuning nodig hebben voor het vinden van een werkgever/stageplek voor voornamelijk BBL-opleidingen en soms BOL-opleidingen. Daarnaast worden gediplomeerde ENTREE studenten intensiever begeleid naar arbeidscontract van 12u/week of meer voor 1 okt.</p>	<p>In 2018-2019 zijn 11 studenten intensief door de jobcoach begeleid bij de werkgever (bbl), daarvan is 1 student gediplomeerd. 6 studenten zijn door de jobcoach intensief begeleid. 15 studenten hebben van jobcoach hulp gekregen de voorbereiding van een sollicitatie en 37 studenten zijn door jobcoach geholpen dmv werving van vacatures en matching werkgever en student. 8 studenten werden aangemeld maar hebben toch zelf een werkgever gevonden. 11 ENTREE studenten zijn bemiddeld.</p>
<p>3a Keuzeondersteuning</p> <p>ROC NOVA College</p> <p>180.000 euro per jaar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Een gedegen en intensieve begeleiding moet zorgen voor een gefundeerde beroepskeuze die uiteindelijk moet resulteren in het behalen van de startkwalificatie. 	<p>Begeleidingstraject met scala aan activiteiten die jongeren met beroepskeuzevraag bedienen. Het is een programma van 2 weken in groepjes van 8. een breed scala aan activiteiten beschikbaar, zoals sollicitatietraining, eroepskeuzetest, empowerment en oriënterende stages</p>	<p>De beroepskeuze onderrsteuning van het Nova College is voor eigen studenten tot 22 jaar en voor vo leerlingen die na het Centraal Examen geen schoolbinding meer hebben.</p>	<p>Bereik was 103 deelnemers bij groepstraject en 43 deelnemers bij individueel traject.</p> <p>In 2018-2019 is na groepstraject 42% terecht gekomen op NOVA en 39% op andere onderwijsinstelling. Na individueel traject is 32% terecht gekomen op NOVA</p>

				en 46% op andere onderwijsinstelling.
<p>3b Voorziening oud-vsv-ers; toeleiding, herplaatsing RMC</p> <p>Gemeente Haarlem</p> <p>30.000 euro per jaar</p>	<p>Begeleiding van oud-vsv-ers naar herorientatietraject of (vervolg)opleiding. Werkgevers worden benaderd om voor jongeren zonder startkwalificatie de opleiding te betalen.</p>	<p>De maatregel zorgt voor begeleiden van zgn. oud- voortijdig schoolverlaters door herplaatsing door RMC.</p> <p>Extra begeleiding door RMC moet zorgen voor het alsnog behalen van een startkwalificatie.</p>	<p>Oud-vsv-ers; Evt. met (opleidings)keuzeprobleem of (tijdelijk) werkend zonder startkwalificatie</p>	<p>In 2019 hebben ze 219 jongeren oud vsv en 326 jongeren pro/vso benaderd. Niet alle jongeren zijn nog gesproken. Veel gegevens zijn eerst nagekeken in SUWI. Hieruit bleek dat veel jongeren aan het werk zijn.</p> <p>Tijdens het project zijn 31 dossiers van jongeren gearchiveerd vanwege leeftijd(>23 jaar) en 31 jongeren vanwege een verhuizing of migratie. Totaal 9 jongeren bleken (alsnog) een startkwalificatie te hebben en 31 bleken toch een schoolbinding te hebben. Niet alle jongeren zijn gesproken. Veel gegevens zijn ook nagekeken in SUWI. Hieruit bleek o.a. dat meer dan 90 jongeren (ongeveer een derde van de oud-vsv-groep) aan het werk zijn. Dit aandeel ligt waarschijnlijk hoger omdat naar verwachting een flink deel van de niet-willers (voor scholing) aan het werk is. Op het moment van deze rapportage zijn 12 jongeren van de groep oud vsv-ers</p>

				2015-2016 nog in traject bij het Leerplein/RMC.
4a Verzuimaanpak: Preventieve spreekuren Gemeente Haarlem 200.000 euro in '17 en '18; 195.000 in '19 en '20	Verzuimaanpak intensiveren, met name gericht op 18+ verzuim door preventieve spreekuren van Gemeente op alle locaties van het VMBO en het MBO, het afleggen van huisbezoeken; · Aanwezig zijn bij jongeren/ouders overleggen van MBO trajectbegeleiders en het geven van voorlichtingsbijeenkomsten over de taak van RMC op het MBO;	· Het beter oppakken van 18+ verzuim; · De samenwerking tussen leerplicht/RMC en het MBO bij de verzuimaanpak en het voortijdig schoolverlaten versterken; · De bekendheid van de RMC-regelgeving (behalen van een startkwalificatie) bij scholen, jongeren en ouders vergroten; · Regionale afspraken over termijnen verzuimmeldingen en inzet leerplicht/RMC op de scholen en intensievere samenwerking met andere RMC regio's en ROC's in regio's waar jongeren uit onze regio op school gaan.	VMBO-IIn en MBO studenten, met accent op MBO niveau 2(!) en 3/4	In 2019 zijn 96 preventieve gesprekken gevoerd, 421 huisbezoeken voor jongeren van 18 jaar en ouder. Bij 35% is er na het gesprek tijdelijk verbetering opgetreden. Bij 31% is er na het gesprek constante verbetering opgetreden. Bij 34% is na het gesprek geen verbetering opgetreden.
4b Verzuimaanpak: VSV-coach ROC Nova College	Verzuimaanpak intensiveren gericht op 18+ verzuim door VSV-coach op Nova College	Doel is alle studenten 18+ die een verhoogd risico op voortijdige uitval lopen te benaderen en te motiveren een opleiding gediplomeerd af te ronden en daarmee een reductie van minimaal 5% te realiseren.	Verzuimende MBO studenten (18+)	in 2017-2018 is met 93 studenten 1 gesprek gevoerd en met 19 meerdere. Van 112 studenten die zijn gesproken: -Is 20% gediplomeerd -Volgt 51% onderwijs op Nova College -Is 19% gestopt op Nova College, maar geen vsv -Is 10% gestopt op Nova én vsv Van 95 studenten die zijn gesproken in 2018-2019: -Is 6% gediplomeerd -Volgt 57% onderwijs

				op Nova College -Is 17% gestopt op het Nova College, maar geen vsv -Is 29% gestopt op Nova én vsv
--	--	--	--	--

Bijlage 2 Vmbo bovenbouw uitval afgelopen drie jaar

Naam school	Aantal leerlingen vmbo 3 en 4 afgelopen drie jaar	Aantal vsv-ers afgelopen drie jaar	% vsv gemiddeld afgelopen drie jaar
Kennemer College	2347	27	1,2%
NOG	2040	69	3,4%
Vellesan College	1652	21	1,3%
Haarlem College	1097	18	1,6%
LCH	639	7	1,1%
MCA	544	4	0,7%
Hartenlust sch V Mavo	532	3	0,6%
HBM	519	11	2,1%
Mendel College	457	8	1,8%
Coornhertlyc Gem SGM	437	8	1,8%
Clusius College	436	2	0,5%
SGM Schoter	414	2	0,5%
Vrije School N Holland	194	2	1,0%
Bonhoeffer College	106	1	0,9%

Oberon

Postbus 1423, 3500 BK Utrecht

t 030 230 60 90 | f 030 230 60 80

info@oberon.eu | www.oberon.eu

Johan Bokdam

Lieve Heijsters

Utrecht, 6 april 2020

In opdracht van Gemeente Haarlem